

Szlovák rendészeti jogszabályok jellemzése

Characterization of Slovak police legislation

Ladislav Igenyész

Dr. PhD, adjunktus, ny. rendőr ezredes
Pozsonyi Rendőr Akadémia,
Rendészettudományi Tanszék
ladislav.igenyesz@akademiapz.sk

Jozef Balga

Dr. PhD, tanszékvezető, egyetemi tanár, ny. rendőr ezredes
Pozsonyi Rendőr Akadémia,
Közjogtudományi Tanszék
jozef.balga@akademiapz.sk

Absztrakt

Cél: A tanulmány célja bemutatni a szlovák rendőrségi jogszabályok rendszerét a szerzők tudományos szemszögéből és személyes tapasztalataiból, valamint a rendőrségi jog forrásai interpretálásával megközelíteni a rendőrségi jog alanyai helyét a szlovák jog rendszerében és a rendészeti közigazgatásban.

Módszertan: A szerzők a rendőrségi igazgatás és a rendőrségi jog témakörei tudományos vizsgálatának standard módszereit alkalmazzák, különös tekintettel a rendőrségre. Elsősorban a rendőrség jogállását szabályozó jogi normarendszer elemzését mutatják be az állam rendőrségi mechanizmusában.

Megállapítások: A Szlovák Köztársaság biztonsági rendszere az állam biztonságpolitikáján alapul, amely az állami szerv- és intézményrendszer által megvalósított alapvető prioritásokat tartalmazza. A megfogalmazott prioritások megvalósítását elsődlegesen a Belügyminisztérium mint az állam belső biztonságáért és közrendjéért felelős központi állami szerv jelenti. A jogállamiság működése szempontjából fontos a rendőrségi jog alanyainak olyan jogi források meghatározása, amelyek e alanyok hatáskörét, feladatait és tevékenységét szabályozzák. Különleges jogállást élveznek a rendészeti hatóságok, amelyek olyan elemekből állnak, amelyek biztosítják a formális jogforrások által meghatározott hatáskörök hatékony és racionális végrehajtását. A rendőrség konkrét feladatait jogszabályi normák határozzák meg, amelyeket az egyes szolgálatok rendőri szerveken keresztül biztosítanak. Az említett rendőri szervek a rendőri rendszeren belül regionális és funkcionális jelentőségű egyes szinteken működnek. A rendőrség

A tanulmány a 2023. november 23-án megrendezett *A rendészeti jogszabályok fejlesztésének perspektívái* című konferencián elhangzott azonos című előadás írásos változata.

A szerző a kéziratot magyar nyelven nyújtotta be. Benyújtás: 2024. 01. 11. Elfogadás: 2024. 04. 22.

az állam belső biztonságát garantáló fontos szervezetek közé tartozik, és pótolhatatlan helyet foglal el az állam biztonságpolitikájának megvalósításában. **Érték:** A rendőrségnek az állam biztonsági rendszerében elfoglalt helyzete tudományos vizsgálatának eredménye az, hogy meg van határozva milyen feladatokat lát el a rendőrség mint a rendőrségi jog alanya a Szlovák Köztársaságban. A tudományos munka rámutat a rendőrség szervezetére és a rendőrség hatásköreit szabályozó jogi normarendszerre, kiemelten az állam belső biztonságának garantálására.

Kulcsszavak: Belügyminisztérium, rendőrségi jog, rendőrség

Abstract

Aim: The purpose of the study is to present the system of Slovak police legislation from the authors' scientific point of view and personal experience, and to approach the place of the subjects of police law in the Slovak legal system and in the law enforcement administration by interpreting the sources of police law.

Methodology: The authors apply the standard methods of scientific investigation of the topics of police administration and police law, with particular attention to the police. Primarily, they present an analysis of the system of legal norms regulating the legal status of the police in the police mechanism of the state.

Findings: The security system of the Slovak Republic is based on the security policy of the state, which contains the basic priorities implemented by the system of state bodies and institutions. The Ministry of the Interior, as the central state body responsible for the internal security and public order of the state, is primarily responsible for the implementation of the stated priorities. From the point of view of the operation of the rule of law, it is important to define legal sources for the subjects of police law that regulate the powers, duties and activities of these subjects. A special legal status is enjoyed by law enforcement authorities, which are composed of elements that ensure the effective and rational implementation of powers defined by formal legal sources. The specific tasks of the police are determined by legal norms, which are provided by individual services through police bodies. The mentioned police bodies operate at certain levels of regional and functional importance within the police system. The police is one of the important organisations that guarantee the internal security of the state and occupies an irreplaceable place in the implementation of the state's security policy.

Value: The result of the scientific examination of the position of the police in the security system of the state is that it is determined what tasks the police perform as a subject of police law in the Slovak Republic. The academic work

points to the organisation of the police and the system of legal norms regulating the powers of the police, especially to guarantee the internal security of the state.

Keywords: Ministry of the Interior, police law, police

Bevezetés

A törvényesség elve érvényesülésének általános koncepciója alapján foglalkoznunk kell a fejlett demokratikus társadalom alapelveivel, amely minden állam, illetve társadalom alaptörvényében, az alkotmányban van meghatározva. A Szlovák Köztársaság mint egy Európa szívében található demokratikus jogállam ezeket az elemeket a 460/1992 számú alkotmánytörvényben, vagyis a Szlovák Köztársaság Alkotmányában (a továbbiakban: Alkotmány) szabályozza. A vonatkozó rendelkezésekben kimondja, hogy az államhatalom az állampolgároktól származik, akik azt választott képviselőik által vagy közvetlenül gyakorolják, miközben az állami szervek csak az Alkotmány alapján, annak korlátai között, a törvény által meghatározott mértékben és módon járhatnak el. A fenti meghatározás alapján egyértelműen kijelenthetjük, hogy az államnak szigorúan a törvényben meghatározott módon kell tevékenységét végeznie. Ennek a rendelkezésnek az ellentéte lehet az érintett állam állampolgárának, illetve az érintett állam területén (a vonatkozó törvények előírásai szerint) legálisan tartózkodó személy (külföldi) cselekedete, akinek jogában áll törvény által nem tiltott cselekedetet végezni, miközben senki sem kényszeríthető olyan tevékenységre, amelyet a törvény nem ír elő.¹

Ahhoz, hogy az említett témával mélyebben foglalkozhassunk, a Szlovák Köztársaság biztonsági rendszerét kell megvizsgálnunk, amely egy reálisan működő rendszer, és amely számos, a törvényi feladatoknak eleget tevő elemből áll. Lényegét tekintve megfelel a magyar rendészeti rendszernek, és mint ahogy a magyar „*rendészeti igazgatás a közigazgatás része, egyik ágazata*” (Balla, 2023), ugyanígy a szlovák biztonsági rendszer is a szlovák közigazgatás koherens része. A biztonsági rendszer a Szlovák Köztársaság biztonságpolitikájának alapvető eszköze, amelynek a biztonsági fenyegetésekre és a változó biztonsági környezetre való reagálásra késznek kell lennie. Ennek fő prioritásai a következők:

- hatékony és eredményes irányítási rendszert biztosítani minden válsághelyzetben,

1 Čl. 2 Ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (a Szlovák Köztársaság Alkotmánya).

- a kialakulóban lévő válsághelyzeteket azonosítani, és az időben történő figyelmeztetést biztosítani,
- elemezni a válsághelyzetnek a Szlovák Köztársaság biztonsági érdekeire gyakorolt hatását, és javaslatok előterjesztését fogantatosítja annak megoldására,
- a válsághelyzetek kialakulásának megelőzése, és az állam és a társadalom ellenálló képességének növelése, válsághelyzet bekövetkezése esetén ezek kialakulásának elhárítása,
- reagálni a valós fenyegetésekre és alkalmazkodni a biztonsági helyzet változásaihoz, beleértve a váratlan fenyegetésekre való reagálást is,
- biztosítani a válsághelyzet következményeinek gyors felszámolását és az eredeti állapot helyreállítását,
- garantálni működésének folyamatosságát,
- javítani az információmegosztást a biztonsági rendszer egyes elemei között,
- szisztematikusan gyakorolni és értékelni saját működését.

A fentiek alapján le kell szögeznünk, hogy a biztonsági rendszer minden eleme részt vesz a Szlovák Köztársaság biztonságának biztosításában, amelyek egyúttal hierarchikus rendszert alkotnak, amelynek élén a Szlovák Köztársaság elnöke áll, a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa, a Szlovák Köztársaság kormánya (a továbbiakban csak: a kormány), a minisztériumok, a Szlovák Köztársaság Biztonsági Tanácsa és annak bizottságai, hírszerző szolgálatok, fegyveres erők, fegyveres biztonsági erők, biztonsági erők, mentőszolgálatok stb.

A fentiektől eltérő a magyar biztonsági (rendészeti) szervezet irányítása, amely rendszerből Magyarország Alaptörvénye a rendőrség és a polgári nemzetbiztonság tekintetében kiemeli a kormány elsődleges szerepét, amely irányítási jogkörök *„a rendészetért felelős miniszter útján valósul meg”* (Balla, 2017).

Az állampolgárok biztonságának biztosításában és a biztonsági rendszer kialakításában részt vesznek többek között a minisztériumok és az államigazgatás egyéb központi szervei is. Az egyik fontos szerv, amely az adott területen működik – a 575/2001. számú, a kormányzati tevékenység megszervezéséről és a központi államigazgatás megszervezéséről szóló törvény² (a továbbiakban: hatásköri törvény) vonatkozó rendelkezései alapján – a Szlovák Köztársaság Belügyminisztériuma (a továbbiakban: Belügyminisztérium), amely szakosodott államigazgatási szerv és monokratikus szerv jelleggel rendelkezik. Úgy jellemezhetjük, mint közpolitikai hatalommal rendelkező állami szervet, amely a belső rend és biztonság területéért felelős (Marczyová et al., 2018). A Belügyminisztérium jogállását számos jogi norma szabályozza, amelyek

2 § 3 písm. f) zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy (a kormányzati tevékenység szervezéséről és a központi államigazgatás szervezéséről szóló törvény).

annak helyzetét központi államigazgatási szervként több területen biztosítják, nevezetesen:

- az alkotmányos rendszer védelme,
- a közrend,³ személy- és vagyonbiztonság,
- az államhatárok védelme és közigazgatása,
- a közúti közlekedés folyamatossága és a közlekedés biztonsága fenntartása,
- a vasúti közlekedés biztonságának és folyamatosságának védelme,
- fegyver- és lőszerügyek,
- magánbiztonsági szolgáltatások,
- külföldi személyek beléptetése és a Szlovák Köztársaság területén tartózkodása,
- személyi igazolványok, úti okmányok és gépjárművezetői jogosítványok,
- menedékkérők és menekültek kérdései,
- személyi, közúti gépjárművek és pótkocsik nyilvántartása,
- integrált mentőszolgálati rendszer, polgári védelem és tűzvédelem,
- általános belügyi igazgatás, beleértve a Szlovák Köztársaság területi és köz-igazgatási szervezeti ügyeit,
- állami jelképek, heraldikai (címer) nyilvántartás, levéltár, állampolgárság, anyakönyv,
- gyülekezés és társulás, ideértve egyes jogi személyek nyilvántartásba vételét is, a törvényben meghatározottak szerint,
- a szlovák palamenti választások megszervezésének biztosítása,
- a Szlovák Köztársaság elnökválasztása megszervezésének, a népszavazásnak és leváltásának biztosítása,
- a helyi önkormányzati választások megszervezésének biztosítása,
- a népszavazás megszervezésének biztosítása,
- az európai parlamenti választások megszervezésének biztosítása,
- hadisírok gondozása, magánvállalkozás, közgyűjtések engedélyezése,
- az önkormányzatok, a felsőbb területi egységek és a helyi államigazgatási szervek által végzett államigazgatási tevékenység koordinációja,
- rendőrség, tűzoltó- és mentőszolgálat,
- az államigazgatási feladatokat ellátó önkormányzatok és felsőbb területi egységek dolgozói oktatásának koordinálása.⁴

3 A közrend kifejezést a közbiztonsággal figyelemre méltó tanulmányban elemzi Balla Zoltán, a magyar Nemzeti Közszerológiai Egyetem docense. Megállapítja, hogy a hatályos magyar rendészeti jogban mindkét kifejezés megtalálható, de álláspontja szerint ez „nagyfokú bizonytalanságot és önkényeskedést” okozhat, majd rögzíti, hogy „vegyük elő *Ockham borotváját és a rendészet (rendőrség) feladat-meghatározásából végleg hagyjuk el a közrend kifejezést*” (Balla, 2020).

4 § 11 písm. d) zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy (a kormányzati tevékenység szervezéséről és a központi államigazgatás megszervezéséről szóló törvény).

A Belügyminisztérium a Szlovák Köztársaság tizennégy minisztériumának egyike, melynek fejlődése jelentős változásokon ment keresztül, amelyek elsősorban az átszervezéssel, elnevezéssel és a hatáskörökkel kapcsolatosak, és legfontosabb tevékenysége többek között a közbiztonság és a közrend biztosítása a biztonsági erők révén (Marzyová et al., 2018). A hatályát biztosító szervezeti egységek közé tartozik többek között a Rendőri Testület Elnöksége.

A rendőrségi jog forrásai

A jogforrások speciális, államilag elismert vagy kijelölt formák, amelyek használatával főszabály szerint jogszerűvé válnak. Ezek azok a formák, amelyekben a jog megtalálható. A jogforrás fogalmát elsősorban a jogi kultúra bizonyos típusához való tartozásnak kell meghatározni (Krsková, 1997). A jogtudományban a jogforrások kérdésén általában a *quid iuris* (mi jogszerű) kérdését is értik. A jogforrások alapvető jellemzője jogelméleti szempontból jelenleg a *trichotóm* jelentésük, amely:

- a jogi normák külső formáját (a fogalom formai jelentését),
- ezen jogi normák tartalmát (a fogalom anyagi jelentését),
- tudásforrását (a fogalom ismeretelméleti jelentését) fejezi ki.

Külön figyelniük kell mostanság a fogalom teleológiai jelentésére is, a jogi normák egyes érdekelt felek igényei alapján történő végrehajtásának célszerűsége miatt. A jogforrás kifejezés formai értelmében azokat a formákat értjük, amelyek jogi normákat tartalmaznak, a bennük foglalt szabályoknak jogjellegűt adnak, ez azt jelenti, hogy szabályozza azt a magatartási szabályt, amely a jogforrás államilag elismert formája – jogi norma. A rendőrségi jog szempontjából ezek formális források, például törvények vagy nemzetközi szerződések.

Anyagi értelemben a jog tartalmi forrásait, a jogi normák tartalmát meghatározó forrásokat értjük, mint a társadalom, az állam állapota, a társadalmi berendezkedés, a politikai és gazdasági rezsim, hagyományok és szokások, technológiai, gazdasági, információs, kulturális és erkölcsi szint, a nemzetközi közösség, illetve az egyes államok és jogrendszereik befolyása, az emberi társadalom (civilizáció) elért fejlettségi szintje. Ide tartoznak a társadalom erkölcsi-etikai, természeti, demográfiai, földrajzi, ökológiai, nemzetközi politikai és egyéb életfeltételei is, amelyek befolyásolják a jogalkotást, és amelyeken a jogalkotás alapul. A társadalom életkörülményeit befolyásolja a csoport szaporodása, a hatalom és annak alanya, az állam, valamint a társadalom életének entrópiája. Tulajdonképpen azt a társadalomtörténeti környezetet jelenti, amelyben a jog keletkezik, elsősorban

egyének, illetve csoportok bizonyos érdekeit, melyek a törvény tartalmában fejeződnek ki. Ez tehát a rendőrségi jog anyagi alapja. A rendőrségi jog esetében a tárgyi jogforrás az alanyok magatartási feltételeinek és szabályainak a szabályozása a Szlovák Köztársaság területén az alanyok jogállására vonatkozó jogi vélemények tárgyasításán belül, valamint a nemzeti és nemzetközi szervek és intézmények együttműködése, amelyek befolyásolják azon jogi normák megalkotását, amelyek világos jogi keretet teremtenek a rendőrségi jog számára.

A fogalom ismeretelméleti jelentése a jog ismeretére összpontosít, és tágabb, mint a formális jelentés. Magába foglal minden információt a jogról és annak társadalmi hatásairól. A jogrendszer ismeretének forrása nemcsak a törvények és a precedensek, illetve a nemzetközi szerződések, hanem az egyéni jellegű közhatalmi (legfelsőbb bíróság, alkotmánybíróság vagy alkotmánytanács) határozatok is, például egyedi jogi aktusok, elsősorban jogtudomány, jogirodalom, a jogalkotási folyamat dokumentációja, tudományos projektek és tudományos vagy oktatási intézmények által végzett kutatások. A jogforrások ismeretelméleti jelentőségét a szlovák rendőrségi jog alkotmányozásában használták fel, elsősorban a rendőrségi és biztonsági szervek jogállása kérdéskörének a kutatása terén (Gerloch, 2021).

A teleologikus jogforrásokat a konkrét alanyok (érdekcsoportok, szakmai csoportok, nyomásgyakorló csoportok) követelményeire épülő, előre előkészített, kialakított, majd megvalósított jogviszonyok által szabott, a társadalomra vonatkozó irányelvrendszer jellemzi, amelynek célja a megfelelő jogi státusz biztosítása ezen alanyok számára. Formális szempontból ezek a források olyan nyilatkozatok, memorandumok vagy felhívások, amelyekben a társadalom konkrét csoportjainak követeléseit hivatalosan vannak megfogalmazva, és a lobbizás fontos elemei. Ugyanakkor e források megfogalmazott célja egy konkrét állami hatalomforma (például államhatalom, gazdasági hatalom) megszerzése és a társadalom egyes rétegeinek irányítása. Ebből következően az állami hatóságok és intézmények kötelezik magukat e jogviszonyokat ezen jogalanyok érdekeinek megfelelően megvalósítani (Hašanova et al., 2023).

A jog mint normatív rendszer kötelező érvényű magatartási szabályokat állapít meg, ezért lehetővé kell tennie a címzettek számára, hogy megismerjék, hogyan kell viselkedniük. Ezért a jog mindig valamilyen értesítő formában van kifejezve, amit jogforrásnak nevezünk. Ez a forma különböző lehet, mely szerint megkülönböztetünk:

- írott jogot (*lex scripta, ius scriptum*), amely írott jogszabályok formájában jön létre, általában hivatalos törvénygyűjteményekben publikálva,
- íratlan jogot (*lex non scripta, ius non scriptum*) általában bírósági határozattal, szokásjoggal stb. alkotott jog, amely a jogszabályoktól eltérő formában jön létre (Knapp, 1995).

A jogelmélet a jogforrás fogalma alatt elsősorban a szó formális értelmében érti a jogforrásokat. Ezek a formális források az állam által meghatározott vagy elismert jogformák, amelyek az egyes jogágak normáit tartalmazzák (Škultéty, 1997).

A rendőrségi jog formális forrásai

Formális értelemben vett jogforrásnak tekintjük a jognak azt a kimerítően meghatározott formáját, amelyben a jogviszonyok szerepelnek, és amelyből formálisan ered, ahol az állam által létrehozott jogként azonosítható, és ennek köszönhetően alanyok kérhetik annak alkalmazását vagy teljesítését. Az európai típusú jogi kultúrába tartozó rendőrségi jog formális forrása az írott jog. Az ilyen jogforrások a jogalkotásra jogosult állami szervek tevékenységének eredményei.

A rendőrségi jogforrások alapvető formáinak a következőket tekintjük:

- normatív jogi aktusok (jogszabályok),
- normatív jogi szerződések (nemzetközi szerződések).

A normatív jogi aktusok (jogszabályok) a jogalkotási hatáskörbe tartozó hatósági szervek tevékenységének eredményei. A lényeg, hogy olyan írott jogi szabályt tartalmazzanak, amely hatósági akaraton alapul. Ezért nevezik törvényi szabályozásnak is (Krsková, 1997). A szlovák rendőrségi jog alapvető forrását képező normatív jogi aktusok rendszeréből kifejezetten a következők kerülnek végrehajtásra: az Alkotmány és alkotmányos törvények, törvények, kormányrendeletek, minisztériumok és más központi államigazgatási szervek rendeletei, önkormányzati szervek általánosan kötelező érvényű szabályozásai, helyi államigazgatási szervek rendeletei és szervezeti aktusok (belső szabályzatok).

A normatív jogi szerződések a nemzetközi jog fő forrásai, és magukban foglalják a többoldalú és kétoldalú szerződéseket is. A nemzetközi szerződés a nemzetközi jog két vagy több alanya (állam vagy nemzetközi szervezet) között létrejött megállapodás a nemzetközi jog szerinti kölcsönös jogaikról és kötelezettségeikről (Tomko, 1988).

A rendőrségi jog forrásrendszerébe olyan nemzetközi jogforrások tartoznak, mint a több- és kétoldalú szerződések, amelyek olyan jogviszonyokat szabályoznak, amelyek a rendőrségi együttműködéshez, állampolgársághoz, hontalan személyek jogállásához kapcsolódnak, de ide tartoznak a titkos információk védelmét vagy az államhatár-védelem területén való együttműködést szabályozó kétoldalú egyezmények is.

A ratifikált és a törvénygyűjteményben deklarált nemzetközi szerződések a szlovák jog (ezáltal a rendőrségi jog) forrásává válnak, amennyiben a jogilag

kötelező érvényű aktusok átvételéhez nincs szükség törvény vagy kormányrendelet által végrehajtott implementációra az Alkotmány 120. § (2) bekezdése alapján. A nemzeti jogviszonyok alanyainak, például a szerződő felek állampolgárainak jogait és kötelezettségeit szabályozó nemzetközi megállapodások önálló jogforrássá válnak abban az esetben, ha valamely normatív jogi aktus nemzetközi szerződésben a kérdés ettől eltérő szabályozására hivatkozik.

A rendőrségi jog formális forrásainak rendszerébe tartoznak az európai jogforrások, és ide tartoznak az olyan elsődleges források, mint az Európai Unióról szóló szerződés, az Európai Unió működéséről szóló szerződés, valamint a rendeleteket, irányelveket, határozatokat, ajánlásokat és véleményeket tartalmazó másodlagos források.

A rendőrségi jog ismeretelméleti (gnoszeológiai) forrásai

Ide tartozik minden információ a rendőrségi jogról és annak az egyes alanyokra gyakorolt társadalmi hatásairól. A rendőrségi jogi ismeretek forrását nemcsak formai és tárgyi források jelentik, hanem a Szlovák Köztársaság állami szerveinek és intézményeinek, valamint az Európai Unió Bíróságának határozatai, vagyis elsősorban az előzetes eljárásban hozott ítéletek. A rendőrségi jogi ismeretek forrása a rendőrségi jog elméleti és alkalmazási problémáival foglalkozó jogirodalom nemcsak tankönyvek és monográfiák formájában, hanem nemzetközi tudományos konferenciák és szemináriumok anyagai is. A gnoszeológiai források rendszerébe tartozik a jogalkotási folyamat dokumentálása, a rendőrségi jog elméleti kiindulópontjainak, az alanyok helyzetének meghatározása szempontjából problematikus területekre irányuló tudományos projektek, tudományos vagy oktatási intézmények által végzett kutatások, vagy a rendőrségi és biztonsági hatóságok jogállásával kapcsolatos jogintézmények meghatározása. A jogforrások ismeretelméleti jelentőségét továbbra is alkalmazni fogják a rendőrségi jogelmélet fejlesztésében, valamint a szlovák rendőrséghez tartozó területeken folyó eljárásokban az állami hatóságok döntéshozatali folyamataihoz kapcsolódó alkalmazási problémák terén.

A rendőrségi jog alanyai

A rendőrségi jog alanyai azok a természetes és jogi személyek, akik képesek az objektív jogból eredő jogok és kötelezettségek viselőjévé (birtokosává) válni. A természetes személyek születésüktől halálukig a törvény hatálya alá tartoznak.

Rendelkeznek jogi szubjektivitással, vagyis képesek a szubjektív jogokra és kötelezettségekre. A természetes személyek jogi szubjektivitását az egyes jogágakban vagy a jogintézményeken belül többnyire életkor, illetve cselekvéseik irányítása és azok következményei megítélésének képessége szerint osztályozzák. A cselekvőképességtől megfosztott vagy korlátozott cselekvőképességű személy nevében törvényes képviselő jár el.

A természetes személyek közül a rendőrségi jog alanya elsősorban a Szlovák Köztársaság állampolgára és a külföldi személy. A rendőrségi jog szempontjából a „külföldi” kifejezés olyan természetes személyekre vonatkozik, akik nem a Szlovák Köztársaság állampolgárai. A rendőrségi jog további alanyai a jogi személyek, így a természetes vagy jogi személyek társulásai, vagyon célú társulások, területi önkormányzati egységek és más, a törvény által meghatározott szervezetek. A jogi személyek (társaságok, alapítványok, alapok) a hatályos jogszabályok szerint jogi szubjektivitással rendelkeznek (Boros, 1998). Az ő nevükben az alapszabályzatukban meghatározott módon járhatnak el az alapszerveik. A társaságok lehetnek részvénytársaságok, korlátolt felelősségű társaságok, szövetkezetek és mások. Az alapítványok és alapok jogi szubjektivitása a vagyonuk által van meghatározva, amelyet csak meghatározott célra lehet felhasználni. A szlovák rendőrségi jog egyéb alanyainak azokat a közjogi szervezeteket tekintjük, amelyek hatósági hatáskörrel rendelkeznek a jogszabályokból eredő feladataik ellátásához. Az állam és annak állami (köz) hatalmat gyakorló állami szervei közjogi szervezetnek számít. Az állami szervek besorolásának klaszszikus szempontja az, hogy milyen hatáskörrel rendelkeznek, és ennek alapján a közhatalmi szervek törvényhozói, végrehajtói és bírósági szervekre oszthatók. A rendőrségi jogalanyokat továbbá állami és nem állami, egyenruhás és nem egyenruhás, rezorti és rezorton kívüli, valamint hibrid típusokra oszthatjuk.

Külön alanyok a rendőri hatóságok, amelyek az állam nevében ellátják az állami berendezkedésnek, a közrendnek és az állampolgárok biztonságának, jogainak és jogos érdekeinek védelmét, és ellenőrzik ezen alanyok kötelezettségeinek betartását. A rendőri hatóságok típusait jogszabályok, jellemzőik és szervezeti elvek szerint osztjuk fel.

A rendőri szerv a rendőri mechanizmusnak a hatáskörébe tartozó állami feladatokat ellátó alanya, amely felhatalmazással rendelkezik kötelező erejű utasítások kiadására és azok tiszteletben tartatására, megfelelő mértékű állami kényszer alkalmazására a jogszabályi előírásoknak megfelelően. Ez a szervezeti rendszer személyi, szervezeti és anyagi-technikai elemekből áll (Hašanova et al., 2023).

A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa (a továbbiakban: Nemzeti Tanácsa) a Szlovák Köztársaság egyetlen alkotmányos és törvényhozó szerve, egyben államhatalmi szerve. Ez a köztársaság elsődleges szerve és a köztársaság többi

állami szervének státusza az ő státuszából ered. A Nemzeti Tanács hatáskörét a hatalomgyakorlás rendszerében elfoglalt alkotmányos helyzete határozza meg. A Nemzeti Tanács helyzetének alkotmányos kereteit az Alkotmány ötödik fejezete határozza meg. Rendőrijogi szempontból a fent említett szervezet forrásokat valósít meg, és többek között ellenőrzi a rendőrségi és biztonsági szerveket.

Az állami szervek rendszerének következő összetevője az államigazgatási szervek (Škultéty, 1997). Az államigazgatási szervek rendszeréből a rendőrségi jog legfontosabb alanyai a kormány, a belügyminisztérium és annak egyes szervezeti egységei (rendőrség, bevándorlási hivatal, járási hivatalok stb.). A kormány felelős az állambiztonságért, és meghatározza az állambiztonság alapkoncepcióját. A Szlovák Köztársaság Biztonsági Tanácsa (továbbiakban: Biztonsági Tanács) tanácsadó testületként részt vesz a Szlovák Köztársaság biztonsági rendszerének kialakításában és megvalósításában, a biztonság területén vállalt nemzetközi kötelezettségek teljesítésében, értékeli a biztonsági helyzetet a Szlovák Köztársaságban és a világban. Javaslatokat készít elő a kormány részére a Szlovák Köztársaság biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről. A Biztonsági Tanács közgyűlésen hoz döntéseket, és a határozatok elfogadásához az összes tag több mint felének a beleegyezése szükséges. A Biztonsági Tanács tevékenységével kapcsolatos feladatokat a hivatal látja el, amely a Szlovák Köztársaság Kormányhivatala szervezeti felépítéséhez tartozik. A Szlovák Köztársaság területi és közigazgatási szervezete szerint megyei és járási biztonsági tanácsok is létesülnek.

A rendőrségi jog elsődleges alkalmazási alanya a rendőrség. Jelenleg fegyveres biztonsági testületként jellemezzük, amely a belső rend, a biztonság és a bűnözés elleni küzdelem területén lát el feladatokat, beleértve annak szervezett és nemzetközi formáit is. Eleget tesz azon feladatoknak is, amelyek a rendőrségre nézve a Szlovák Köztársaság nemzetközi jogi kötelezettségeiből adódnak. A konkrét feladatokat a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának 171/1993 számú, a rendőrségről szóló törvénye határozza meg (a továbbiakban: rendőrségről szóló törvény). Az állami szerv- és intézményrendszer részeként, az Alkotmány 2. §-ának (2) bekezdése alapján csakis az alkotmány alapján, annak korlátai és keretei között, és a törvényben meghatározott módon járhat el. Az alkotmányosság és a törvényesség elve maradéktalanul tükröződik a rendőrségről szóló törvény 1. §-ának rendelkezéseiben.

A Szlovák Információs Szolgálat a Szlovák Köztársaság általános biztonsági és hírszerző szolgálata, amely a Szlovák Köztársaság biztonsága ellen irányuló, illetve a külföldön felmerülő, a Szlovák Köztársaság alkotmányos berendezése és biztonsága ellen irányuló tevékenységekről gyűjt és értékeli információkat, valamint a külpolitikai érdekek érvényesítéséhez szükséges információkat.

A szolgálat másik fontos feladata a Szlovák Köztársaság alkotmányos berendezkedését, területi integritását és szuverenitását veszélyeztető tevékenységekkel kapcsolatos információk beszerzése, összegyűjtése és értékelése.

A katonai hírszerzés a Szlovák Köztársaság Honvédelmi Minisztériumának fennhatósága alá tartozó hírszerző szolgálat, amely a Szlovák Köztársaság védelmének, védelmi képességének és biztonságának hírszerzés biztosítási feladatait látja el. A Szlovák Köztársaság védelmének és védelmi képességének biztosításához fontos információkat gyűjt és értékel a Szlovák Köztársaság területén és külföldön, olyan területekre összpontosítva, mint a Szlovák Köztársaság szuverenitását, alkotmányos berendezkedését, szuverenitását, területi integritását veszélyeztető tevékenységek, külföldi hírszerző szolgálatok tevékenysége, vagy a Szlovák Köztársaság védelme elleni szervezett bűnözés.

A katonai rendőrség a Szlovák Köztársaság Honvédelmi Minisztériumának, a Szlovák Köztársaság fegyveres erőinek, a fegyveres erők feladataiban részt vevő alakulatoknak, katonai objektumoknak és területeknek, valamint az állami tulajdonban vagy felügyelet alatt álló költségvetési szervezetek, támogató szervezetek, vagy állami vállalatok rendőri védelmi feladatait látja el, amelyeknek a létrehozója vagy alapítója a honvédelmi minisztérium. A rendőri védelmet olyan helyiségekben és helyeken is végzik, ahol katonai műveletek vagy katonai események zajlanak.

A Büntetés-végrehajtási és Igazságügyi Őrség (továbbiakban: BVIŐ) fegyveres biztonsági szerv, amely az őrizetbevétel végrehajtásával, a szabadságvesztés végrehajtásával, a hivatal épületeinek és az előzetes fogva tartó intézmények épületeinek védelmével, valamint a bírósági, ügyészségi épületekben és azok környékén a közrend és biztonság védelmével kapcsolatos feladatokat lát el.

Őrség. A belső rend és biztonság feladatainak ellátásában részt vesz az őrség is, akiknek tevékenysége elsősorban a környezet védelmére irányul. Jelenleg a következő őrsők működnek Szlovákiában: mezőőr, halászőr, természetőr, víziőr, erdőőr és vadászőr (Sobihard, 2013).

Az önkormányzati rendőrség az önkormányzati ügyek ellátását, a közrend, a környezetvédelem, valamint az önkormányzat általános érvényű rendeleteiből, a községi képviselő-testület határozataiból és a polgármester határozataiból adódó feladatok ellátását biztosító rendvédelmi egység. Az önkormányzati rendőrség tagjaiból áll, akik az önkormányzat alkalmazottai. Feladataik ellátása során köztisztviselői jogállással rendelkeznek. Az 564/1991 számú, az önkormányzati rendőrségről szóló törvény viszonylag széles jogköröket biztosít az önkormányzati rendőrség tagjainak, például magyarázat követelésére, személyazonosság igazolására vagy kényszerítő eszközök alkalmazására (Igenyes & Holubiczky, 2017).

A magánbiztonsági szolgáltatók kereskedelmi alapon csak a szolgáltató és a szolgáltatás megrendelője közötti vagyon- és személyvédelmi szerződés megkötését követően nyújtják szolgáltatásaikat. Szolgáltatásaikat a rendőrkapitányság megyei igazgatósága (őrszolgálat, nyomozói szolgálat, szakmai képzés és tanácsadás), illetve a Belügyminisztérium (európai készpénz határokon átnyúló közúti szállítása) által kiadott engedély alapján nyújtják, természetes vagy jogi személyként. Tevékenységük, jogállásuk nem hasonlítható össze az állambiztonsági szolgáltatók (például rendőrség, BVIÓ stb.) feladataival és jogszabályaihoz, a nem állami biztonsági szolgáltatók közé soroljuk őket (például az önkormányzati rendőrség), ennek ellenére dolgozóik fizikai védelem vagy házkutatás során, azaz tevékenységük végzése során nem rendelkeznek köztisztviselői státusszal (Igenyes & Holubiczky, 2016).

Az Interpol és az Europol különleges státusszal rendelkeznek a nemzetközi szervezeteken belül, mint a rendőrségi jog alanyai. Az Európai Unió intézményei közül az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség a rendőrségi jog fontos alanya.

A szlovák rendőrségi jogalanyok jogállása alapvetően a nemzeti jogszabályok hatálya alá tartozik, amelyet jelen esetben a Szlovák Köztársaságot kötelező nemzetközi egyezmények korlátoznak. A rendőrségi jognak tiszteletben kell tartania a nemzetközi jog általános elveit. A többoldalú megállapodásokból eredő kötelezettségek a rendőrségi jog alanyainak helyzetét is érintik.

A rendőrségi jog a jogi diszciplínák rendszerének elengedhetetlen részévé válik a Szlovák Köztársaságban, és pótolhatatlan szerepe van a biztonság és a közrend védelmében részt vevő állami szervek és intézmények tevékenységének végrehajtásában és alkalmazásában a Szlovák Köztársaság területén. A rendőrségi jog szisztematikája teljes mértékben megfelel a közjogi diszciplína jelenlegi követelményeinek, és a rendőrségi jog elméletének fejlesztése a szlovák oktatási és kutatóintézmények munkatársainak hozzáállásán múlik.

A rendőrség mint intézmény

A fentiekkel összhangban le kell szögezni, hogy a rendőrség nem minden szolgálatára tartozik a Rendőrségi Főigazgatóság (a továbbiakban: RFI) közvetlen fennhatósága alá, amelynek élén az RFI elnöke áll. A belügyminisztérium szervezeti rendjében olyan szolgáltatók is meghatározásra kerültek, ahol a rendőrség tagjai szolgálati viszony alapján végzik tevékenységüket, de ezek a szolgáltatók nem állnak az RFI elnökének közvetlen hatáskörében. Ilyen például az Ellenőrző Szolgálat Hivatala (továbbiakban: ESH), amely a rendőrség különálló

része az egész Szlovák Köztársaság területén, és a rendőrség és a BVIÓ tagjai által elkövetett bűncselekmények feltárására, nyomozására és gyorsított nyomozására szakosodott. Az ESH hatáskörébe tartozik a vámhatóság tagjai által elkövetett bűncselekmények nyomozása is. Továbbá az ESH a belügyminiszter által meghatározott terjedelemben teljesít feladatokat az belső ellenőrzés, pénzügyi ellenőrzés, személyes adatvédelem, panaszok kezelése, petíciók kezelése és a Belügyminisztérium hatáskörébe tartozó különleges jogszabályok szerinti felelős személy feladatkörében. Az ESH igazgatója a munkájáért a kormánynak tartozik felelősséggel.⁵

Egy másik, a belügyminiszter közvetlen felelőssége alá tartozó szolgálat, a Szlovák Köztársaság Belügyminisztériumának Alkotmányos Tisztviselők és Diplomáciai Küldetések Védelmével foglalkozó Hivatala (a továbbiakban: Hivatal). A rendőrségről szóló törvény vonatkozó rendelkezése szerint a rendőrség szolgálataként működik.⁶ Gondoskodik a Szlovák Köztársaság elnökének, a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa elnökének, a Szlovák Köztársaság miniszterelnökének, a Szlovák Köztársaság Alkotmánybírósága elnökének, a Szlovák Köztársaság belügyminiszterének, valamint a Szlovák Köztársaság kormánya által kijelölt más személyek személyi biztonságáról. Ezek a személyek a Szlovák Köztársaság védelmi minisztere, a Szlovák Köztársaság igazságügyi minisztere, a Speciális Büntetőbíróság bírái és a Speciális Ügyészség ügyészei.⁷ A Hivatal védelmet nyújt azoknak a személyeknek, akik a nemzetközi szerződések értelmében szlovákiai tartózkodásuk alatt védelemre jogosultak, valamint gondoskodik a szlovák kormány tagjainak szállításáról is. A belügyminiszter a biztonsági helyzet alakulásától függően ideiglenesen személyi védelmet rendelhet el más alkotmányos tisztségviselők, politikai pártok és mozgalmak képviselői, valamint fontos egyházi méltóságok részére.

A hivatal további feladatai közé tartozik a kijelölt objektumok, a diplomáciai küldöttségek objektumai, a konzuli hivatalok és a misszióvezetők rezidenciáinak folyamatos védelme a Szlovák Köztársaság fővárosában, Pozsonyban, valamint a kassai és eperjesi konzuli irodákban. E védelem küldetése a Szlovák Köztársaságban akkreditált diplomáciai és konzuli hivatalok védelmének biztosítása a diplomáciai és konzuli kapcsolatokról szóló bécsi egyezményekkel, az ENSZ Közgyűlésének határozatával és a nemzetközi közjog általánosan elismert elveivel összhangban. A külföldi biztonsági erőkkel együttműködve és a nemzetközi egyezményeknek megfelelően védelmet nyújt azoknak a külföldi

5 URL1.

6 § 4 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore (rendőrségi testületről szóló törvény).

7 § 2 ods. 1 písm. f) zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore (rendőrségi testületről szóló törvény).

képviselőknek is, akik védett személyek meghívására látogatnak a Szlovák Köztársaság területére.

Tevékenysége során a rendőrséget az alkotmány, az alkotmányos törvények, törvények és egyéb általánosan kötelező érvényű jogszabályok és nemzetközi szerződések vezérlik, amelyek a Szlovák Köztársaságra nézve kötelezőek. Összességében a rendőrség nem jogi személy. A rendőrség a jogviszonyaiban felhatalmazott természetes személyek – a rendőrség feladatait állami szolgálati jogviszonyban ellátó rendőrök – útján jár el. Általánosságban elmondható, hogy a rendőrség hatásköre úgy határozható meg, hogy az magában foglalja a társadalom és az egyének védelmére irányuló társadalmi kapcsolatokat a biztonságot és a közrendet megzavaró veszélyektől. A biztonság (közbiztonság) kifejezés a jogelméletben magában foglalja az állam és annak intézményei biztonságát, az egyén életét, egészségét és becsületét, valamint a vagyon védelmét (Ivor & Sobihard, 2000). A rendőri szervek alapvető feladata az alapvető jogok és szabadságjogok védelme, különös tekintettel az élet, az egészség, a személyi szabadság, valamint a személyek és vagyonuk védelmére. A rendőrségnek tevékenysége során kerülnie kell az alkotmányban és más törvényekben biztosított személyi jogok körébe való jogellenes beavatkozást. A személyiségi jogok és szabadságjogok területébe történő beavatkozás csak törvényi felhatalmazás alapján megengedett.

Tekintettel arra, hogy a rendőrség sokrétű feladatkört lát el, horizontálisan szervezett, tehát az egyes szolgáltatásokra oszlik, amelyeknek státusza azonos, mivel egyik szolgáltatás sem magasabb rendű a másiknál. Ide tartozik a bünygi rendészeti szolgálat, a pénzügyi rendészeti szolgálat, a közrendészeti szolgálat, a közlekedésrendészeti szolgálat, a vasúti rendészeti szolgálat, a tárgyvédelmi szolgálat, a határ- és idegenrendészeti szolgálat, a különleges szolgálat, a kijelölt személyi védelmi szolgálat és az ellenőrző szolgálat.⁸

Vertikálisan a rendőrség az egyes osztályokra oszlik, amelyek alá-fölérendeltségi viszonyban állnak egymással. Eltérő rendelkezés hiányában a rendőrség szolgálatai a rendőrség egységein belül működnek, amelyeket a belügyminiszter hoz létre és szüntet meg RFI elnökének javaslatára, meghatározza tevékenységük tartalmát és a belső felépítésüket.⁹

A rendőrség egységei a következők:

- Rendőrségi Főigazgatóság (Országos rendőrfőkapitányság),
- a Szlovák Köztársaság teljes területén illetékes osztályok,
- helyi joghatósággal rendelkező osztályok.

8 § 4 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore (rendőrségi testületről szóló törvény).

9 § 4 ods. 2 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore (rendőrségi testületről szóló törvény).

Az RFI feladata a rendőrség szolgálataival és a hatósági tevékenység végzésével kapcsolatos irányítási, módszertani és ellenőrzési tevékenység. Részt képezik a rendőrség stratégiai irányító egységei is, amelyek a rendőrség szolgálatait támogatják és szolgálják. A Szlovák Köztársaság egész területén illetékes osztályok a rendőrség részét képező különleges osztályok.

A helyi illetékességű osztályok a rendőrség megyei igazgatóságai, a rendőrség járási igazgatóságai és a rendőrség alapegységei. A rendőrségről szóló törvény részletesebben nem szabályozza a rendőrség szervezeti felépítését. Ezeket a hatásköröket a belügyminiszterre és az RFI elnökére bízta, akik törvényi jogkörük keretein belül belső szabályzatokkal alakíthatják ki a szervezeti felépítést, így rugalmasan reagálhatnak a biztonsági helyzet változásaira, a felmerülő fenyegetésekre való azonnali reagálás érdekében (Hašanová, Balga & Andorová, 2023). A rendőrség állományának számát a kormány határozza meg, amelynek jogában áll annak meghatározása, hogy hány személyt lehet a rendőrség tagjaként alkalmazni és feladatokat ellátni.

Mint fentebb említettük, a rendőrség alá- és fölérendeltségi viszonyokra épül. Összességében a belügyminiszternek van alárendelve. A rendőrség egyes szolgálatait és a rendőrség egységeit – amennyiben a rendőrségről szóló törvény vagy a miniszter másként nem rendelkezik – az RFI elnöke irányítja, és az RFI elnöke feladatainak ellátásáért a miniszternek tartozik felelősséggel.¹⁰ A rendőrség tagját az RFI elnöki posztjára a belügyminiszter nevezi ki és menti fel. Mielőtt a belügyminiszter az RFI elnöki posztjára kinevezné az adott rendőrtisztet, nyilvános meghallgatásra előterjeszti a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának Védelmi és Biztonsági Bizottsága elé. A belügyminiszter az RFI elnökét indoklás nélkül is felmentheti hivatalából.¹¹

A rendőrségről szóló törvény vonatkozó rendelkezései értelmében a rendőrség tevékenységét a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa (a továbbiakban: Nemzeti Tanács) és a kormány ellenőrzi. A Nemzeti Tanács a rendőrség felett elsősorban a Nemzeti Honvédelmi és Biztonsági Tanács Bizottságán keresztül gyakorol ellenőrzést. A kormány a rendőrséget a kormányhivatalon keresztül ellenőrzi, amely az államigazgatás tevékenységével összefüggő feladatok végrehajtásának ellenőrzéséért, valamint a petíciók és panaszok kezelésének ellenőrzéséért felelős központi állami szerv.

10 § 6 ods. 2 a 3 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore (rendőrségi testületről szóló törvény).

11 § 33a zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície (a rendőrség, a Szlovák Információs Szolgálat, a Szlovák Köztársaság Börtön- és Igazságügyi Orsége, valamint a Vasúti Rendőrség tagjai nemzeti szolgálatáról szóló törvény).

A rendőrség feladatainak ellátása tekintetében a speciális jogszabályok értelmében más hatóságok is felügyeleti jogkörrel rendelkeznek, így például a Szlovák Köztársaság Ügyészsége, a bíróságok, jogvédők, de természetes és jogi személyek is, akik ezt panasztétellel és különféle kezdeményezésekkel tehetik meg az illetékes hatóságoknál.

Összegzés

Az állam biztonságának fenntartása és biztosítása érdekében az állami szervek törvényes módszereket és eszközöket használnak fel a fenyegető, létező és lehetséges veszélyek felszámolásában. Ezen fenyegetettség lehet katonai vagy gazdasági jellegű, lehet migrációs hullám jellegű stb. Amikor azon fenyegetések kiküszöböléséről vagy elhárításáról van szó, amelyek eredete az objektumokon belülről származik, konkrétan szuverén állam területéről, akkor belbiztonságról beszélünk, amely a jogrendet és a közrendet fenyegető veszélyek mellett magában foglalja a polgárvédelmet is, beleértve a mentési-és felszámolási munkákat és a humanitárius segélynyújtást, a gazdaság védelmét a belső kockázatoktól, a környezetvédelmet, nukleáris biztonságot, közlekedésbiztonságot stb.

Ha szűkebb szempontból, a minisztériumok és más központi államigazgatási szervek, például a Belügyminisztérium hatáskörének meghatározásából vizsgáljuk a belső biztonságot, akkor a belső biztonság a közrend fogalmához kötődik, és a rendőrség és más biztonsági szervek és szervezetek tevékenységére utal.

Ha ebből a meghatározásból indulunk ki, tehát az állam biztonságának fenntartása a személyek, vagyontárgyak, régiók, államok belső biztonságának védelme mellett, gyors vagy azonnali megoldásokat igényel. Ilyen esetben nagyon fontos a szigorú szabályok meghozatala, amelyek részletesen, pontosan szabályozzák az érintett biztonsági erőket. A közelmúltban több olyan súlyos esemény történt a Szlovák Köztársaság területén, elsősorban az illegális migráció, a szervezett bűnözés, de az emberi jogok be nem tartása terén is, amelyek hatással vannak a Szlovák Köztársaság kül- és belbiztonságára egyaránt. Tekintettel arra, hogy olyan területek, mint a közrend, a szervezett bűnözés elleni küzdelem, a migráció a rendőrség hatáskörébe tartoznak, szükséges lesz a rendőrség egyes szolgálatait alapvetően érintő törvényi rendelkezések módosítására a jogalkotási folyamaton belül úgy, hogy ezek a rendelkezések ne tegyenek lehetővé téves értelmezést. Éppen az ilyen elégtelenül szabályozott tevékenységek szigorú szabályozásának a hiánya jelenthet veszélyt az állam külső biztonságára és belbiztonságára is, mert a nem megfelelő szabályozásuk révén sérülhetnek mind az emberi jogok, mind a jogállamiság elvei is.

Felhasznált irodalom

- Balla Z. (2023). *A közigazgatás alapintézményei*. Ludovika Egyetemi Kiadó.
- Balla Z. (2017). *A rendészet alapjai és egyes ágazatai*. Dialóg Campus Kiadó.
- Balla Z. (2020). Ockham borotvája és a rendészet. *Magyar Rendészet*, 20(3), 15–26.
- Boros L. (1998). *Jogi alapismeretek*. Kultúrtrade Kiadó.
- Gerloch, A. (2021). *Teorie práva, 8. aktualizované vydanie*. Aleš Čeněk.
- Hašanová, J., Balga, J. & Andorová, P. (2023). *Policajná správa, 3. aktualizované vydanie*. Aleš Čeněk.
- Ivor, J. & Sobihard, J. (2000) *Policajné právo s vysvetlivkami. 2. zväzok*. IURA Edition.
- Igenyes, L. & Holubiczky, V. (2017). Úvaha o používaní zbraní súkromnými bezpečnostnými službami v prípade hromadného nasadenia na verejných kultúrnych a športových podujatiach. In Augustín, P. & Holubiczky, V. (Szerk.), *Spoločenský boj proti diváckemu násiliu: zborník z konferencie s medzinárodnou účasťou konanej dňa 15. novembra 2016* (pp. 56–64). Akadémia Policajného zboru v Bratislave.
- Igenyes, L. & Holubiczky, V. (2016). Oprávnenia zamestnancov súkromných bezpečnostných služieb podľa platnej právnej úpravy v Slovenskej republike. In *Sebaobrana a jej súčasné uplatňovanie v praxi: Zborník príspevkov z vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou organizovanej Katedrou telesnej výchovy a športu Akadémie Policajného zboru v Bratislave 24. mája 2016* (pp. 93–99). Akadémia Policajného zboru v Bratislave.
- Knapp, V. (1995). *Teorie práva*. C. H. Beck.
- Krsková, A. (1997). *Úvod do štúdia práva*. APZ.
- Marcyziiová, K., Hašanová, J., Strémy, T. & Šimonová, J. (Szerk.) (2019). *Policajné právo*. Aleš Čeněk.
- Sobihard, J. (Szerk.) (2013). *Policajná správa*. Aleš Čeněk.
- Škultéty, P. (Szerk.) (1997). *Správne právo hmotné. Všeobecná a osobitná časť. 1. vyd.* Univerzita Komenského.
- Tomko, J. (Szerk.) (1988). *Medzinárodné verejné právo*. Obzor.

A cikkben található online hivatkozás

URL1: Úrad inšpekčnej služby. <https://www.minv.sk/?urad-inspekcej-sluzby>

Alkalmazott jogszabályok

Ústavný zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov
Zákon č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov

Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov
Zákon Slovenskej národnej rady č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov
Zákon č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o súkromnej bezpečnosti) v znení neskorších predpisov
Zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Igenyes, L. & Balga, J. (2024). Szlovák rendészeti jogszabályok jellemzése. *Belügyi Szemle*, 72(6), 1001–1019. <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2024.v72.i6.pp1001-1019>

Nyilatkozatok

Összeférhetetlenség

A szerzők nem jelentettek összeférhetetlenséget.

Finanszírozás

A szerzők nem kaptak pénzügyi támogatást a kutatáshoz, a szerzőséghez és/vagy a cikk publikálásához.

Etikai nyilatkozat

Jelen cikkhez nem kapcsolódik adatkészlet.

Nyílt hozzáférésről szóló tájékoztatás

Jelen cikk a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY NC-ND 2.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.0/>) feltételei szerint publikált Open Access közlemény, melynek szellemében a cikk bármilyen médiumban szabadon felhasználható, megosztható és újraközölhető, feltéve, hogy az eredeti szerző és a közlés helye, illetve a CC License linkje feltüntetésre kerülnek.

Levelező szerző

A cikk levelező szerzője Ladislav Igenyes, aki a ladislav.igenyes@akademiapz.sk címen érhető el.